

До Шотландия и обратно ВКЪЩИ

Връщам се...

Само след три часа ще съмне и ще се кача на самолета за Вкъщи. Това Вкъщи, което толкова много ми липсва и което напуснах преди три месеца.

Въпреки че е дъжд след полунощ на летището в Лондон се носи шумна глъчка на различни езици и равномерно тракане на колела на куфари. Пейките на втория етаж са попълнени от подремващи пасажери.

Как се озовах между тях?

Спомням си заминаването си. Беше юни и имаше сватба. Нито аз, нито близките ми имаме време да осъзнаем какво се случва; не заминавам; да се сбогуваме. Бе неделя, върнах се на село от В. Търново, там уча, и директно - на сватбата, защото всички от Вкъщи бяха там. На поляната до парка за пореден път се бе събрало много и голямо. Тази сватба може би беше десетата за това лято. И там ключещи, хора... Поляната бе пълна до полунощ. Нямахме време за „чао“, да разбера, че напускам Вкъщи за дълго време. Вечерта веднага потеглихме за летище София, където сутринта бе полетът ми за Шотландия.

Отивах на студентска бригада. Не знам дали бях първият ВГ-ром, който заминаваше на бригада в Обединеното кралство, но със сигурност това бе първият полет със самолет в живота ми и се вълнувах страшно много. Родителите ми също - за пръв път виждаха летище.

Полетях... Смених два самолета и четири автобуса, но вечерта стигнах там, където трябваше да стигна - фермата Аланхил в градчето Сейнт Ангръс, Шотландия. Настаниха ме в една каравана заедно с едно момче и три момичета, колеги от България, оставиха ни един ден за почивка, свързване и на втория ден ни пратиха на полето.

Абе, не е лесно да се берат ягоди. Ставаш сутрин в пет и

лягаш капнал в осем вечер. Ако не всеки ден, то през ден вали дъжд и лека-полека, в крайна сметка, започваш да разбираш какво им е на прасетата в калната кочина. (С тази разлика, че на прасетата им харесва).

Аланхил - така се казва фермата и баирът, на който бяха разположени огромни полета с ягоди. „Ага-хил“ - така го наричахме между нас, на галено уж нищо, че започваше с тези вцепняващи две срички.

Орди екипирани с ботуши и дъждобрани чуждестранни студенти лаят на поредния ред. Сегиз-тогиз към въздуха се възнасят неволно изпуснати полски, румънски и български окхания и псувни. Ако не английски, то поне нещо особено полезно на друг език може да научи човек.

Береш си цял ден ягоди и си мислиш. За какво ли не. За всичко. Мислех си за реакцията на българските студенти, които бяха заедно там с мен. Някои от тях почувстваха за пръв път какво е да си дискриминиран, да си третиран неравно, да те възприемат с едно наум. Сигурен съм, че определено не им хареса. Аз лично нямах проблем с това. Може би бях свикнал вече да се

адаптирам към чуждото. Една реклама на популярно риалити шоу гласи: „Не оцелява нито най-силният, нито най-умният. Оцелява най-приспособимият“. Че нали нас ромите цял живот ни адаптират, приспособяват и интегрират, свикнали сме да оцеляваме.

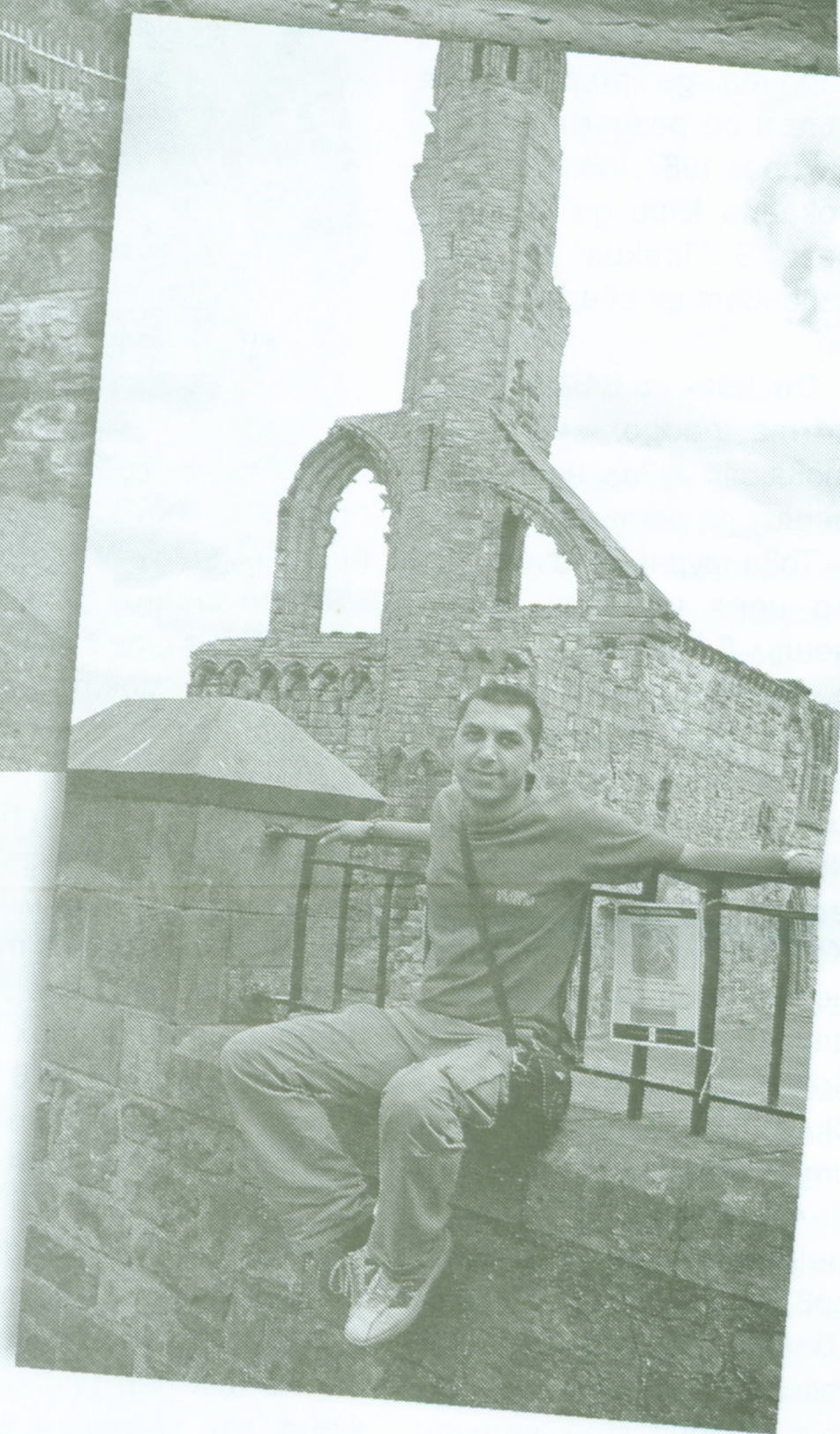
Мислех си за това дали има други ромски студенти на бригада някъде из острова. Искаше ми се да знам, че не съм сам или да намеря някой шотландски ром, с който да си говорим на нашия си ромски. Убеден, че все някъде в тази страна живеят ромски, влезнах в скайп и започнах да търся всички наименования се джипси, та, чавета, рома и т.н. Така се запознах с Асул. Асул е словашка ромка, която вече от няколко години живее в Лондон със семейството си. Тя има дълги, гарвани черни прави коси и е от онези момичета, за които старите буржуазийки в моя край казват, че са „черфеняли“ (в букв. превод - „звездна“, със звезда), т.е. мургава момиче с много красиво излъчване и черти. Асул все още е ученичка и пее страхотно в хора на една местна църква. Не бе идеалният събеседник, с който можеш да дискутираш прое-

са на ромската интеграция във Великобритания, но в скайп-разговорите с нея успях да разбера, че тя и семейството ѝ имат нормалните за страната жилищни условия, не са лишени от нищо и са добре приети от окръжаващото общество.

А то - обществото, беше километри напред от това, което познавах и в което бях израснал аз. В малкото съботни почивни дни, които имаме, слизахме на разходка в града.

Сейнт Ангръс не е голям град (само 15 000 жители), но си има всичко: музеи, ботаническа градина, морски аквариум, плажове, голф игрища, университет, който е най-старият в страната, замъци и катедрали... Местните живеят в еднотипни едноетажни къщички със задължителна цветна градинка и един-два автомобила отпред. Разхождайки се по улиците, имаш чувството, че между съседите е обявено негласно съревнование за най-красива цветна градинка или че всеки момент иззад някой храст ще изскочат популярните сред децата Телемъбис и ще почнат да крещат „Пак-пак!“. Сега разбрах, че това, което показват по филмите не било нарисувано, а истинско.

Често, докато берях ягоди на полето, се сещах и за манджите Вкъщи. (Човешко си е да огладнява човек, докато работи като човек). Онези мамини гозби тук бяха заменени от миниатюрни и вкус-

ни, ама не според моя вкус, чийзкейкове и пайове. Това ме принуди да се науча да готвя. Дотолкова, че заедно с една колежка спечелихме първо място на кулинарния конкурс, организиран във фермата. Конкурсите и купоните бяха неотменна част от ежедневието ни. Почти всяка нощ оправдавахме тезата, че който работи много, умее да се забавлява повече и обратно. Както казват у нас за ромите - че много се веселят, а това, разбира се, значи, че и много работят.

Онова, за което най-много си мислех обаче бе Вкъщи - усмивките на близките и приятелите; за градината с доматето на село, закланата овца за Голяма Богородица, от която не можех да опитам; многото сватби. Мислех си за моята България - шепата схлупени селски къщички с кални улечки отпред, в които кипи живот - мизерен, но щастлив...

За Вкъщи си мисля и сег а на летището - напрегнато, нервно и нетърпеливо. Сепва ме гласа на...не е оня глас.

- Моля, пътниците за полета Лондон - Гетуик - София да застанат на изход №11!

Гласът на диспечерката от летището.

Атанас СТОЯНОВ

